

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **24 Ekim 2025**

Sayı: **14767**

35821

Ali KARAÖBA

Uşak Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **T.C. Adalet Bakanı Sayın Yılmaz Tunç** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim. **23/10/2025**

Saygılarımla,

Op. Dr. Ali KARAÖBA

Uşak Milletvekili

Türkiye'de ceza infaz kurumlarının kapasitesi 300 bin civarında olmasına rağmen, mevcut mahpus sayısının 419 bini aşması, açıkça insan hakları ihlallerine ve infaz sisteminde çöküşe işaret etmektedir. Cezaevlerinde üç kişinin bir yatağı paylaştığı, sıcak suyun haftada bir verildiği, sağlık hizmetlerine erişimin neredeyse imkânsız hale geldiği ve uyuz ile tahta kurusu vakalarının arttığı raporlarla belgelenmiştir. Avrupa standartlarına göre her mahpusun en az 4 m² kişisel yaşam alanına sahip olması gerekirken, Türkiye'de birçok cezaevinde bu alan 1,5 m²'nin altına düşmüştür. Sağlığa erişim, beslenme, barınma ve hijyen hakkı cezaevlerinde sistematik biçimde ihlal edilmektedir. Bu durum yalnızca mahpusların değil, aynı zamanda adalet sisteminin insan onuruna dayalı yapısının da sorgulanmasına yol açmaktadır.

Bununla birlikte, infaz hukukundaki eşitsizlikler de derin mağduriyet yaratmaktadır. 2020'de yürürlüğe giren COVID düzenlemeleriyle bazı mahpuslara 8 yıl 4 aya kadar indirim sağlanırken, 14 Temmuz 2023'te yürürlüğe giren 5275 sayılı Kanun'un Geçici 10. maddesi kapsam dışında kalan binlerce hükümlü için aynı imkân tanınmamıştır. Aynı durumda olan iki hükümlüden birine tahliye imkânı sağlanırken diğerine tanınmaması, Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Ayrıca "5 yıl ve altı"

ifadesiyle sınırlandırılan Geçici 10. madde, uygulamada binlerce kişinin yeniden cezaevine çağrılmasına neden olmuştur. Adalet sisteminin toplumsal barış ve vicdan üzerindeki etkisi göz önünde bulundurulduğunda, cezaevlerinde yaşanan insanlık dışı koşulların giderilmesi ve infaz hukukundaki bu çifte standardın kaldırılması acil bir gerekliliktir. Bu bağlamda,

- 1- Türkiye genelinde ceza infaz kurumlarının toplam kapasitesi ve mevcut mahpus sayısı nedir? Bu oran son beş yılda nasıl değişmiştir?
- 2- Cezaevlerinde kişi başına düşen yaşam alanı (m²) ortalaması nedir? Avrupa standartlarıyla uyum sağlanması için bir planlama yapılmakta mıdır?
- 3- Cezaevlerinde sıcak su, havalandırma, sağlık hizmetleri ve dış hekimi erişimi gibi temel insan haklarına yönelik mevcut standartlar nelerdir?
- 4- Bakanlığınızın elinde, uyuz, tahta kurusu, solunum yolu enfeksiyonları gibi bulaşıcı hastalıkların cezaevlerindeki yaygınlığına dair güncel bir istatistik bulunmakta mıdır?
- 5- 2020’de çıkarılan infaz düzenlemesiyle sağlanan 8 yıl 4 ay indirim hakkından kaç mahpus yararlanmıştır?
- 6- 14 Temmuz 2023’te yürürlüğe giren 5275 sayılı Kanun’un Geçici 10. maddesi kapsamına girmediği için yeniden cezaevine çağrılan hükümlü sayısı kaçtır? Aynı durumda olup da farklı tarihlerde hüküm giydiği için farklı infaz hükümlerine tabi tutulan kişiler arasındaki eşitsizliği gidermek için Bakanlığınızca bir çalışma yürütülmekte midir?
- 7- Cezaevlerindeki kapasite fazlalığını azaltmak ve insan hakları standartlarını iyileştirmek amacıyla Bakanlığınızın yatırım programı ve planlamaları nedir?